

ISPITNI KATALOG

NAZIV STRUČNE KVALIFIKACIJE: RAČUNOVODSTVENI TEHNIČAR

1. Naziv jedinice kvalifikacije: Evidencija poslovnih promjena

1.1. Uslovi za uključivanje: Kvalifikacija nivoa obrazovanja nivoa IV1 iz podsektora ekonomije

1.2. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Standardi znanja koji se ocjenjuju na ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/učenica zna da:
Računovodstvo pravnih lica		
- Finansijsko računovodstvo - Upravljačko računovodstvo - Materijalno/robna evidencija	IU1 - Objasni ulogu upravljačkog, finansijskog i robnog računovodstva	- Objasni ulogu računovodstva u donošenju poslovnih odluka - Navede obrasce finansijskih iskaza - Objasni sadržinu pojedinih finansijskih iskaza
Troškovno računovodstvo		
- Elementi troška - Obračun troškova pojedinačne proizvodnje - Obračun troškova kod grupe proizvoda - Obračun troškova kod masovne proizvodnje	IU2 - Objasni ulogu troškovnog računovodstva i sisteme obračuna troškova	- Objasni ulogu troškovnog računovodstva - Navede funkcionalnu podjelu troškova - Objasni sisteme obračuna troškova
Evidencija nabavke materijala/robe		
- Metoda FIFO	IU3 - Izvrši evidenciju i knjiženje nabavke robe FIFO metodom	- Objasni prednosti i nedostatke FIFO metode - Izvrši obračun putem fifo metode - Izvrši knjiženje nabavke primjenom FIFO metode
- Metoda prosječnih cijena	IU4 - Izvrši evidenciju i knjiženje nabavke robe metodom prosječnih cijena	- Objasni prednosti i nedostatke o metode prosječnih cijena - Izvrši obračun putem metode prosječnih cijena - Izvrši knjiženje nabavke primjenom metode prosječnih cijena
Evidencija nabavke osnovnih sredstava		
- Utvrđivanje nabavne cijene	IU5 - Izvrši evidenciju i knjiženje nabavke osnovnih sredstava	- Navede osnovne elemente utvrđivanja nabavne cijene - Razlikuje nabavnu cijenu i osnovicu za obračun amortizacije - Izvrši knjiženje nabavke osnovnih sredstava

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/učenica zna da:
<ul style="list-style-type: none"> - Utvrđivanje osnovice za obračun amortizacije - Obračun amortizacije - Rashodovanje sredstava 	IU6 - Izvrši obračun i knjiženje amortizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Navede metode obračuna amortizacije - Objasni prednosti i nedostatke metoda obračuna amortizacije - Izvrši obračun amortizacije - Izvrši knjiženje amortizacije
Evidencija prodaje		
<ul style="list-style-type: none"> - Evidencija veleprodaje, tranzita i sl. - Evidencija maloprodaje 	IU7 - Izvrši obračun i knjiženje prodaje robe	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni karakteristike evidencija u veleprodaji, tranzitu i dr. - Objasni karakteristike evidencije u maloprodaji - Izvrši knjiženje prodaje
Obračun zarada i naknada		
<ul style="list-style-type: none"> - Obračun zarada 	IU8 - Izvrši i proknjiži obračun zarada	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni elemente za obračun zarada, - Objasni pojam bruto zarade, - Izvrši obračun zarade, poreza i doprinosa iz zarada
<ul style="list-style-type: none"> - Obračun naknada - Obračun ostalih ličnih primanja 	IU9 - Izvrši obračun i knjiženje naknada i ostalih ličnih primanja	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni pojam naknada i ostalih ličnih primanja, - Izvrši obračun naknada, - Izvrši knjiženje naknada
Blagajničko poslovanje		
<ul style="list-style-type: none"> - Evidencija priliva i odliva sredstava kroz blagajnu - Evidencija sredstava kroz blagajnički dnevnik 	IU10 -Popuni izvještaj o blagajničkom poslovanju	<ul style="list-style-type: none"> - Evidentira naplatu gotovine u blagajni - Evidentira isplate u blagajni - Izvrši evidenciju u dnevniku blagajne
Evidencija u poslovnim knjigama		
<ul style="list-style-type: none"> - Sastavljanje naloga za knjiženje 	IU11 -Sprovede evidenciju putem naloga za knjiženje	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni sadržinu naloga za knjiženje - Izvrši sastavljanje i zaključivanje naloga za knjiženje
<ul style="list-style-type: none"> - Evidencija u dnevniku, glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama 	IU12 - Sprovede knjiženje u glavnoj knjizi, dnevniku i pomoćnim knjigama	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni sadržinu dnevnika - Objasni sadržinu glavne knjige - Objasni sadržinu pomoćnih evidencija - Izvrši knjiženje u dnevniku, glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama

1.3. Nivo CKO-a: IV1

1.4. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda:

Ishodi učenja kandidata provjeravaju se polaganjem teorijskog ispita.

Kandidat je položio ispit kada je:

uspješno završio pismenu provjeru znanja - ako je na testu ostvario najmanje 60% od ukupnog broja bodova na testu;

-Teorijski dio provjere

Teorijski ishodi znanja kandidata se provjeravaju preko testa koji traje 60 minuta i sastoji se od 25 do 30 zadataka. U testu će biti pitanja iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1, IU2, IU3	10±5
IU4, IU5, IU6, IU7	40±5
IU8 ,IU9, IU10	30±5
IU11, IU12	20±5

- Praktični dio provjere

Praktični ishodi učenja kandidata se provjeravaju putem izvlačenja listica, na kojima se nalaze po tri zadatka koji služe za provjeru pojedinih ključnih poslova. Vrijeme za realizaciju zadataka je najviše do 20 minuta po kandidatu.

Na listici će biti zadaci iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1 IU2 IU3	25±5
IU4 IU5 IU6	15±5
IU7 IU8 IU9 IU10	40±5
IU11 IU12	20±5

Kriterijumi za ocjenjivanje praktičnog dijela ispita

Praktični dio ispita boduje se u skladu sa utvrđenim kriterijumima za vrednovanje stečenih vještina i kompetencija za računovodstvenog tehničara. Svaki kriterijum boduje se na način koji odlikava očekivani obim i stepen ovladavanja ključnim poslovima u okviru datog zanimanja.

Područje ocjenjivanja	Procenti (%)
Priprema za posao	20
Izvođenje	70
Zaštita na radu i zaštita životne sredine	10

Tipovi zadataka/pitanja na testu:

1. zadaci/pitanja zatvorenog tipa

→ zadaci/pitanja višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)

→ zadaci/pitanja alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)

→ zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)

2. zadaci/pitanja otvorenog tipa

→ zadaci/pitanja kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)

→ zadaci/pitanja dugog odgovora (treba objasniti nešto u dvije-tri rečenice)

Uspjeh kandidata na ispitu, utvrđuje se opisnim ocjenama “položio” i “nije položio”.

1.5 .Povezanost sa programom formalnog obrazovanja: Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga I trgovine

1.6 .Kreditna vrijednost jedinice kvalifikacije :4

1.7. Profil i nivo obrazovanja ispitivača: Diplomirani ekonomista sa zvanjem Ovlašćeni računovođa

1.8. Materijalni uslovi za izvođenje programa obuke: Računar, štampač, projektor i platno za projektor.

2. Naziv jedinice kvalifikacije: PORESKI SISTEM CRNE GORE

2.1. Uslovi za uključivanje: Kvalifikacija nivoa obrazovanja IV1 iz podsektora ekonomije

2.2 . Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Standardi znanja koji se ocjenjuju na ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
Pojam javnih prihoda i rashoda		
<ul style="list-style-type: none">- Struktura javnih rashoda- Podjela javnih rashoda- Budžet	IU1 - Objasni strukturu i ulogu javnih prihoda i rashoda u Crnoj Gori	<ul style="list-style-type: none">- Objasni pojam i ulogu javnih prihoda i rashoda,- Objasni strukturu javnih rashoda u Crnoj Gori- Objasni pojam budžeta
Poreski sistemi		
<ul style="list-style-type: none">- Pojam i struktura savremenih poreskih sistema	IU2 - Objasni principe i strukturu savremenih poreskih sistema	<ul style="list-style-type: none">- Navede vrste poreskih sistema- Objasni strukturu poreskih izdataka
<ul style="list-style-type: none">- Sistem oporezivanja	IU3 - Navede prava i obaveze poreskih obveznika	<ul style="list-style-type: none">- Navede principe oporezivanja poreskih obveznika
Poreski sistem Crne Gore		
<ul style="list-style-type: none">- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica	IU4 - Objasni način obračuna poreza na dohodak fizičkih lica	<ul style="list-style-type: none">- Razlikuje vrste poreskih obveznika- Definiše pojmove predmeta oporezivanja- Navede definicije poreskih osnovica za oporezivanje- Objasni način obračuna poreske obaveze
<ul style="list-style-type: none">- Zakon o porezu na dobit pravnih lica	IU5 - Objasni način obračuna poreza na dobit pravnih lica	
<ul style="list-style-type: none">- Zakon o porezu na dodatu vrijednost	IU6 - Objasni način obračuna poreza na dodatu vrijednost	
<ul style="list-style-type: none">- Zakon o akcizama- Zakon o doprinosima na socijalno osiguranje- Carinski zakon- Zakon o porezu na imovinu	IU7 - Objasni način obračuna akciza, doprinosa, carina i drugih poreskih izdataka	
Poreski obrasci		
<ul style="list-style-type: none">- Obrazac za evidenciju poreza na dohodak fizičkih lica	IU8 - Popuni obrasce za evidenciju poreza na dohodak fizičkih lica	<ul style="list-style-type: none">- Objasni sadržinu poreskog izvještaja za evidenciju poreza na dohodak fizičkih lica- Popuni propisani obrazac izvještaja za evidenciju poreza na dohodak fizičkih lica
<ul style="list-style-type: none">- Obrazac za evidenciju poreza na dobit pravnih lica	IU9 - Popuni obrasce za evidenciju poreza na dobit pravnih lica	<ul style="list-style-type: none">- Objasni sadržinu poreskih izvještaja za evidenciju poreza na dobit pravnih lica- Popuni propisani obrazac izvještaja za evidenciju poreza na dobit pravnih lica

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
- Obrazac za evidenciju poreza na dodatu vrijednost	IU10 - Popuni obrasce za evidenciju poreza na dodatu vrijednost	- Objasni sadržinu poreskih izvještaja za evidenciju poreza na dodatu vrijednost - Popunjava propisani obrazac izvještaja za evidenciju poreza na dodatu vrijednost
Zakon o poreskoj admnistraciji		
- Zakon o poreskoj administraciji	IU11 - Pripremi finansijske informacije o poreskim izdacima IU12 - Objasni obavezu čuvanja i arhiviranja poreske dokumentacije	- Nabroji vrste poreskih izvještaja, - Navede rokove za dostavljanje poreskih izvještaja, - Objasni mogućnost dostavljanja izmijenjenih poreskih izvještaja - Navede propise koji definišu obavezu čuvanja poreskih izvještaja - Navede rokove za čuvanje poreskih izvještaja

2.3 . Nivo CKO-a: IV1

2.4 . Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda:

Ishodi učenja kandidata provjeravaju se polaganjem teorijskog ispita.

Kandidat je položio ispit kada je:

uspješno završio pismenu provjeru znanja - ako je na testu ostvario najmanje 60% od ukupnog broja bodova na testu;

-Teorijski dio provjere

Teorijski ishodi znanja kandidata se provjeravaju preko testa koji traje 60 minuta i sastoji se od 20 do 25 zadataka. U testu će biti pitanja iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1, IU2, IU3	10±5
IU4, IU5, IU6, IU7	50±5
IU8, IU9, IU10	30±5
IU11, IU12	10±5

Tipovi zadataka/pitanja na testu:

1. zadaci pitanja zatvorenog tipa

- zadaci/pitanja višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)
- zadaci/pitanja alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)
- zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)

2. zadaci/pitanja otvorenog tipa

- zadaci/pitanja kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)
- zadaci/pitanja dugog odgovora (treba objasniti nešto u dvije-tri rečenice)

Uspjeh kandidata na ispitu, utvrđuje se opisnim ocjenama “položio” i “nije položio”.

2.5. Povezanost sa programom formalnog obrazovanja: Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga i trgovine

2.6. Kreditna vrijednost jedinice kvalifikacije : 4

2.7. Profil i nivo obrazovanja ispitivača: Diplomirani pravnik sa zvanjem Poreski savjetnik

2.8. Materijalni uslovi za izvođenje programa obuke: Računar, štampač, projektor i platno za projektor.

3. Naziv jedinice kvalifikacije: PRIPREMA I SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA PRAVNIH LICA

3.1. Uslovi za uključivanje: Kvalifikacija nivo obrazovanja IV1 iz podsektora ekonomije

3.2. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Standardi znanja koji se ocjenjuju na ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
Opšti okvir za finansijsko izvještavanje		
- Međunarodna regulativa	IU1 - Objasni primjenu međunarodne računovodstvene regulative	- Objasni svrhu finansijskog izvještavanja, - Navede vrste regulativa koje se primjenjuju kod finansijskog izvještavanja
- Nacionalna regulativa finansijskog izvještavanja	IU2 - Objasni nacionalne propise iz oblasti računovodstva i revizije	- Navede nacionalne propise kojima se reguliše finansijsko izvještavanje - Objasni odnos nacionalne i međunarodne regulative
Računovodstveni koncepti i principi		
- Osnovni računovodstveni koncepti i principi koji su dati u okviru za pripremanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	IU3 - Objasni računovodstvene koncepte i principe	- Navede potrebne računovodstvene koncepte kod finansijskog izvještavanje - Navede principe na kojima se zasniva finansijsko izvještavanje
Dvojno knjigovodstvo i računovodstveni sistemi		
- Forma i sadržaj knjiženja - Sadržaj dnevnika, glavne knjige i pomoćnih knjiga	IU4 - Objasni sistem dvojnog knjigovodstva	- Navede sisteme knjigovodstva i objasni princip dvojnog knjigovodstva - Navede propisane poslovne knjige - Objasni pojam sadržinu i značaja dnevnika, glavne knjige i pomoćnih evidencija
Računovodstveni tretmani		
- Tretman stalne imovine - Tretman obrtne imovine	IU5 - Objasni sistem vrednovanja imovine	- Objasni princip vrednovanja stalne imovine - Objasni model revalorizacije stalne imovine - Objasni načine vrednovanja obrtne imovine
- Tretman vrednovanja obaveza - Tretman vrednovanja kapitala	IU6 - Objasni sistem vrednovanja obaveza i kapitala	- Navede elemente pozicije kapitala - Objasni način vrednovanja kapitala - Objasni pojam revalorizacionih rezervi
Finansijski izvještaji		

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
- Bilans stanja	IU7 - Sastavi bilans stanja	- Objasni pojam i značaj obrasca bilansa stanja - Navede elemente aktive i pasive u bilansu stanja
- Bilans uspjeha	IU8 - Sastavi bilans uspjeha	- Objasni pojam i značaj obrasca bilansa uspjeha, - Navede elemente prihoda i rashoda u bilansu uspjeha
- Izvještaj o gotovinskim tokovima	IU9 - Sastavi bilans novčanih tokova	- Objasni pojam i značaj obrasca novčanih tokova - Navede elemente podbilansa kod novčanih tokova
Interpretacija finansijskih izvještaja		
- Bilans stanja	IU10 -Prezentuje informacije iz bilansa stanja	- Navede informacije koje se mogu dobiti iz Bilansa stanja, - Navede pokazatelje koji se izvode iz odnosa aktive i pasive
- Bilans uspjeha	IU11 - Prezentuje informacije iz bilansa uspjeha	- Navede informacije koje se mogu dobiti iz Bilansa uspjeha - Navede pokazatelje koji se izvode iz odnosa prihoda i rashoda
- Izvještaj o gotovinskim tokovima	IU12 -Prezentuje informacije iz bilansa novčanih tokova	- Navede informacije koje se mogu dobiti iz prikazanih novčanih tokova - Navede pokazatelje koji se izvode iz odnosa priliva i odliva po osnovu poslovnih aktivnosti, aktivnosti investiranja i aktivnosti finansiranja

3.3. Nivo CKO-a: IV1

3.4. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda:

Ishodi učenja kandidata provjeravaju se polaganjem teorijskog ispita.

Kandidat je položio ispit kada je:

uspješno završio pismenu provjeru znanja - ako je na testu ostvario najmanje 60% od ukupnog broja bodova na testu;

- Teorijski dio provjere

Teorijski ishodi znanja kandidata se provjeravaju preko testa koji traje 60 minuta i sastoji se od 20 do 25 zadataka. U testu će biti pitanja iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1 ,IU2, IU3	10±5
IU4,IU5,IU6	20±5
IU7, IU8,IU9	40±5
IU10, IU11,IU12	30±5

- Praktični dio provjere

Praktični ishodi učenja kandidata se provjeravaju putem izvlačenja listica, na kojima se nalaze po tri zadatka koji služe za provjeru pojedinih ključnih poslova. Vrijeme za realizaciju zadataka je najviše do 20 minuta po kandidatu.

Na listici će biti zadaci iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1 IU2 IU3	15±5
IU4 IU5 IU6	25±5
IU7 IU8 IU9 IU10	40±5
IU11 IU12	20±5

Kriterijumi za ocjenjivanje praktičnog dijela ispita

Praktični dio ispita boduje se u skladu sa utvrđenim kriterijumima za vrednovanje stečenih vještina i kompetencija za računovodstvenog tehničara. Svaki kriterijum boduje se na način koji odlikava očekivani obim i stepen ovladavanja ključnim poslovima u okviru datog zanimanja.

Područje ocjenjivanja	Procenti (%)
Priprema za posao	20
Izvođenje	70
Zaštita na radu i zaštita životne sredine	10

Tipovi zadataka/pitanja na testu:

1. zadaci pitanja zatvorenog tipa

- zadaci/pitanja višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)
- zadaci/pitanja alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)
- zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)

2. zadaci/pitanja otvorenog tipa

- zadaci/pitanja kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)
- zadaci/pitanja dugog odgovora (treba objasniti nešto u dvije-tri rečenice)

Uspjeh kandidata na ispitu, utvrđuje se opisnim ocjenama “položio” i “nije položio”.

3.5. Povezanost sa programom formalnog obrazovanja: Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga i trgovine

3.6. Kreditna vrijednost jedinice kvalifikacije: 4

3.7. Profil i nivo obrazovanja ispitivača: Diplomirani ekonomista sa zvanjem Ovlašćeni računovođa.

3.8. Materijalni uslovi za izvođenje programa obuke: Računar, štampač, projektor i platno za projektor.

4. Naziv jedinice kvalifikacije: FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO I FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

4.1. Uslovi za uključivanje : Kvalifikacija nivo obrazovanja IV1 iz podsektora ekonomije

4.2. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Standardi znanja koji se ocjenjuju na ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
Računovodstveni principi, koncepti i teorija		
<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, ciljevi i zadaci računovodstva - Osnove sistema dvojnog knjigovodstva 	IU1 - Objasni ulogu računovodstva, računovodstvene principe i načela dvojnog knjigovodstva	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni ulogu računovodstva u donošenju poslovnih odluka - Navede prednosti sistema dvojnog knjigovodstva
<ul style="list-style-type: none"> - Računovodstvena načela - Principi urednog knjigovodstva 	IU2 - Navede i objasni načela i princip urednog računovodstva	<ul style="list-style-type: none"> - Navede računovodstvena načela - Objasni principe urednog knjigovodstva
Regulativni okvir		
<ul style="list-style-type: none"> - Međunarodna regulativa u računovodstvu 	IU3 - Navede propisanu međunarodnu regulativu u računovodstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Navede međunarodnu profesionalnu regulativu u računovodstvu, - Objasni odnos nacionalne i međunarodne regulative,
<ul style="list-style-type: none"> - Nacionalno zakonodavstvo - Interna regulativa privrednog subjekta 	IU4 - Navede propisanu nacionalnu i internu regulativu u računovodstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Navede zakonske i podzakonske propise kojima se uređuje računovodstvo, - Objasni osnovne odredbe Zakona o računovodstvu, - Objasni ulogu intrerne regulative pravnih lica
Pojam, sadržina i primjena Kontnog okvira		
<ul style="list-style-type: none"> - Značaj kontnog okvira 	IU5 - Objasni ulogu Kontnog okvira	<ul style="list-style-type: none"> - Navede razvoj Kontnog okvira i objasni prednosti njegove harmonizacije
<ul style="list-style-type: none"> - Sadržaj klasa u Kontnom okviru - Bilansni princip 	IU6 - Objasni bilansni princip klasa Kontnog okvira	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni podjelu Kontnog okvira na klase, grupe i konta - Objasni ulogu bilansnog principa kod sadržine finansijskih iskaza - Navede klase bilansa uspjeha i bilansa stanja
Elementi finansijskih izvještaja		
<ul style="list-style-type: none"> - Struktura imovine - aktive - Struktura pasive - Priznavanje i vrednovanje prihoda i rashoda - Novčani tokovi - Vrednovanje stavki kapitala 	IU7 - Objasni elemente finansijskih izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni elemente bilansa uspjeha i bilansa stanja - Navede strukturu aktive - Navede strukturu pasive - Objasni uslove za vrednovanje prihoda i rashoda - Objasni strukturu novčanih tokova

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/ca zna da:
		- Objasni strukturu kapitala
Osnovne računovodstvene promjene		
<ul style="list-style-type: none"> - Promjene na aktivni - Promjene na pasivi - Uporedne promjene na aktivni i pasivi 	IU8 - Objasni osnovne računovodstvene promjene na aktivni i pasivi	<ul style="list-style-type: none"> - Navede primjer promjena u strukturi aktivne - Navede primjer promjena u strukturi pasive - Navede primjer uporednih promjena na aktivni i pasivi
Sadržina pojedinih finansijskih iskaza		
<ul style="list-style-type: none"> - Struktura bilansa stanja - Struktura bilansa uspjeha 	IU9 - Objasni strukturu bilansa stanja i bilansa uspjeha	<ul style="list-style-type: none"> - Navede podbilanse bilansa stanja - Objasni ulogu i značaj stalne imovine, obrtne imovine, obaveza i kapitala - Navede podbilanse bilansa uspjeha - Objasni ulogu i značaj poslovnog, finansijskog i ostalog rezultata
<ul style="list-style-type: none"> - Struktura novčanih tokova - Struktura promjena na kapitalu 	IU10 - Objasni strukturu novčanih tokova i promjena na kapitalu	<ul style="list-style-type: none"> - Navede metode sastavljanja novčanih tokova - Objasni strukturu novčanih tokova - Navede strukturu promjena na kapitalu
Analiza i tumačenje finansijskih izvještaja		
<ul style="list-style-type: none"> - Informacije iz bilansa uspjeha - Informacije iz bilansa stanja 	IU11 - Navede informacije koje se dobijaju iz bilansa uspjeha i bilansa stanja	<ul style="list-style-type: none"> - Razumije značaj informacija iz bilansa uspjeha, - Razumije značaj informacija iz bilansa stanja, - Razumije povezanost bilansa uspjeha i bilansa stanja,
<ul style="list-style-type: none"> - Informacije iz novčanih tokova - Informacije iz promjena na kapitalu 	IU12 - Navede informacije koje se dobijaju iz novčanih tokova i promjena na kapitalu	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni značaj informacija iz novčanih tokova, - Objasni značaj informacija iz promjena na kapitalu

4.3. Nivo CKO-a: IV1

4.4. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda:

Ishodi učenja kandidata provjeravaju se polaganjem teorijskog ispita.

Kandidat je položio ispit kada je:

uspješno završio pismenu provjeru znanja - ako je na testu ostvario najmanje 60% od ukupnog broja bodova na testu;

- **Teorijski dio provjere**

Teorijski ishodi znanja kandidata se provjeravaju preko testa koji traje 60 minuta i sastoji se od 20 do 25 zadataka. U testu će biti pitanja iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1, IU2, IU3	10±5
IU4, IU5, IU6	15±5
IU7, IU8	30±5
IU9	10±5
IU10, IU11, IU12	35±5

Tipovi zadataka/pitanja na testu:

1. zadaci pitanja zatvorenog tipa

- zadaci/pitanja višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)
- zadaci/pitanja alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)
- zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)

2. zadaci/pitanja otvorenog tipa

- zadaci/pitanja kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)
- zadaci/pitanja dugog odgovora (treba objasniti nešto u dvije-tri rečenice)

Uspjeh kandidata iz pojedinih dijelova ispita i uspjeh kandidata na ispitu, utvrđuje se opisnim ocjenama “položio” i “nije položio”.

4.5. Povezanost sa programom formalnog obrazovanja: Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga i trgovine

4.6. Kreditna vrijednost jedinice kvalifikacije : 4

4.7. Profil i nivo obrazovanja ispitivača: Diplomirani ekonomista sa zvanjem Ovlašćeni računovođa.

4.8. Materijalni uslovi za izvođenje programa obuke: Računar, projektor, platno za projektor.

5. Naziv jedinice kvalifikacije: PRIVREDNO PRAVO

5.1. Uslovi za uključivanje: Kvalifikacija nivoa obrazovanja nivoa IV1 iz podsektora ekonomije

5.2. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Standardi znanja koji se ocjenjuju na ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/učenica zna da:
Privredno pravo		
- Izvori privrednog prava - Privredni subjekti	IU1 - Razlikuje izvore i subjekte privrednog prava	- Razlikuje i navede izvore prava - Razlikuje i navede privredne subjekte
- Pojam i vrste privrednih društava	IU2 - Objasni pojam i vrste privrednih društava	- Objasni pojam privrednog društva - Navede oblike privrednih društava - Navede obilježja preduzetnika, ortačkog društva, komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, akcionarskog društva i djelova stranog društva
- Javne službe i javna preduzeća	IU3 - Razlikuje javne službe i javna preduzeća	- Navede razloge osnivanja javnih službi - Navede karakteristike javnih preduzeća i cilj njihovog osnivanja
- Individualizacija preduzeća u javnom prometu	IU4 - Razlikuje osnovne elemente privrednog društva kao pravnog lica	- Navede i objasni osnovne elemente privrednog društva: firma (naziv), sjedište i državljanstvo preduzeća
- Pravni promet	IU5 - Objasni šta je pravni promet	- Objasni šta je pravni promet i način prenošenja prava i obaveza u pravnom prometu
- Grupacije preduzeća - Fuzije i podjele preduzeća	IU6 - Objasni razloge i načine povezivanja, fuzije i podjele privrednih društava	- Opiše razloge i ciljeve povezivanja preduzeća - Navede oblike povezivanja preduzeća - Objasni fuziju i podjelu preduzeća i njihove posljedice po preduzeće
- Pravo konkurencije	IU7 - Objasni pravo konkurencije	- Objasni pravo konkurencije
- Stečajno pravo	IU8 - Objasni razloge uvođenja stečaja u privrednom društvu	- Objasni razloge i postupak uvođenja stečaja u privrednom društvu - Navede organe stečajnog postupka - Navede nadležnosti stečajnog upravnika - Objasni ulogu povjerilaca u stečajnom postupku

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja učenik/učenica zna da:
		<ul style="list-style-type: none"> - Objasni unovčenje i diobu stečajne mase - Objasni reorganizaciju stečajnog dužnika
Poslovno pravo		
<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, vrste, uslovi za zaključivanje ugovora i načini prestanka 	IU9 - Objasni pojam, vrste i opšte uslove za zaključivanje ugovora i načine prestanka	<ul style="list-style-type: none"> - Definiše pojam ugovora - Navede vrste ugovora - Navede opšte uslove za zaključivanje ugovora - Navede načine prestanka ugovora
<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i elementi ugovora o prodaji, pružanju privrednih usluga i prevozu 	IU10 - Sastavi ugovor o prodaji, pružanju privrednih usluga i prevozu	<ul style="list-style-type: none"> - Navede osnovne elemente ugovora o prodaji, prava i obaveze ugovornih strana - Sastavi ugovor o prodaji - Navede osnovne elemente ugovora o pružanju privrednih usluga, prava i obaveze ugovornih strana - Sastavi ugovor o pružanju privrednih usluga - Navede osnovne elemente ugovora o prevozu, prava i obaveze ugovornih strana - Sastavi ugovor o prevozu
<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste bankarskih poslova 	IU11 - Objasni i navede vrste bankarskih poslova	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni i navede vrste bankarskih poslova
Mjenično i čekovno pravo		
<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, vrste i priroda hartija od vrijednosti 	IU12 - Objasni pojam, vrste i prirodu hartija od vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni pojam hartija od vrijednosti , njihove karakteristike i pravnu prirodu odnosa koji proizilazi iz njih - Navede vrste hartija od vrijednosti (novčane, robne i legitimacione isprave)
<ul style="list-style-type: none"> - Novčane hartije od vrijednosti 	IU13 - Razlikuje novčane hartije od vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> - Navede i objasni vrste novčanih hartija od vrijednosti (ček, mjenica, dionice, obveznice i dr.)
<ul style="list-style-type: none"> - Robne hartije od vrijednosti 	IU14 - Ispuni skladišnicu, tovarni list, isprave za kombinovani prevoz robe i konosman	<ul style="list-style-type: none"> - Navede i objasni robne hartije od vrijednosti - Ispuni skladišnicu, tovarni list, isprave za kombinovani prevoz robe i konosman
<ul style="list-style-type: none"> - Legitimacione isprave 	IU15 - Razlikuje vrste legitimacionih isprava	<ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste legitimacionih isprava (legitimacioni papyri i znaci, polisa osiguranja i kredutna karta)

5.3. Nivo CKO-a: IV1

5.4. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda:

Ishodi učenja kandidata provjeravaju se polaganjem teorijskog ispita.

Kandidat je položio ispit kada je:

uspješno završio pismenu provjeru znanja - ako je na testu ostvario najmanje 60% od ukupnog broja bodova na testu;

-Teorijski dio provjere

Teorijski ishodi znanja kandidata se provjeravaju preko testa koji traje 60 minuta i sastoji se od 25 do 30 zadataka. U testu će biti pitanja iz sadržaja povezanih sa slijedećim ishodima učenja

Ishodi učenja	Zastupljenost ishoda učenja na testu u procentima
IU1	5±5
IU2, IU3	20±5
IU4	5±5
IU5	5±5
IU6, IU7, IU8	20±5
IU9	10±5
IU10	10±5
IU11	5±5
IU12	5±5
IU13	5±5
IU14, IU15	10±5

Tipovi zadataka/pitanja na testu:

1. zadaci pitanja zatvorenog tipa

→ zadaci/pitanja višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)

→ zadaci/pitanja alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)

→ zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)

2. zadaci/pitanja otvorenog tipa

→ zadaci/pitanja kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)

→ zadaci/pitanja dugog odgovora (treba objasniti nešto u dvije-tri rečenice)

Uspjeh kandidata na ispitu, utvrđuje se opisnim ocjenama “položio” i “nije položio”.

5.5 .Povezanost sa programom formalnog obrazovanja: Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga i trgovine

5.6 .Kreditna vrijednost jedinice kvalifikacije : 4

5.7. Profil i nivo obrazovanja ispitivača: Diplomirani pravnik

5.8. Materijalni uslovi za izvođenje programa obuke: Računar, štampač, projektor i platno za projektor.